

INFORMACJA

do wniosku o emeryturę częściową

Co załatwisz tym wnioskiem

1. Gdy złożysz ten wniosek:
 - rozpatrzemy Twoje uprawnienia do emerytury częściowej z ZUS i wydamy decyzję w tej sprawie oraz
 - rozpoczniemy postępowanie o emeryturę z zagranicznej instytucji ubezpieczeniowej – jeśli masz okresy ubezpieczenia lub zamieszkania za granicą w państwach członkowskich Unii Europejskiej (UE)/ Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) albo w Wielkiej Brytanii.

Ważne!

Jeżeli nabędziesz prawo do świadczenia, to wydamy Ci dokument elektroniczny – mLegitymację. mLegitymację przechowuje się i okazuje za pomocą publicznej aplikacji mobilnej mObywatel.

Jak pobrać mLegitymację i z niej korzystać

Jeżeli chcesz skorzystać z mLegitymacji, pobierz, zainstaluj i/ lub uruchom aplikację mObywatel w swoim urządzeniu mobilnym Android (telefony różnych producentów) lub iOS (telefony Apple). mLegitymacja będzie dostępna po uruchomieniu mObywatela i dodaniu dokumentu Legitymacja emeryta-rencisty.

Informacje na temat mLegitymacji są dostępne na **www.zus.pl**.

Możesz również złożyć wniosek o wydanie legitymacji plastikowej.

2. Nie masz jeszcze wyliczonego kapitału początkowego? Ustalimy go na podstawie tego wniosku.

Ważne!

Z dniem 1 października 2017 r. zniesiono możliwość przyznawania emerytur częściowych¹. Oznacza to, że jeżeli wniosek o emeryturę częściową złożysz po 30 września 2017 r., przyznamy Ci tę emeryturę tylko wówczas, gdy wszystkie warunki niezbędne do jej przyznania spełniłeś do 30 września 2017 r.

Ważne!

Jeśli zmieni się Twój adres, zarówno w toku postępowania, jak i po jego zakończeniu, masz obowiązek zawiadomić o tym fakcie ZUS (organ rentowy). Jeśli nie dopełnisz tego obowiązku, doręczenie pisma pod dotychczasowym adresem ma skutek prawny.

Która placówka ZUS rozpatruje Twój wniosek

3. Wniosek o emeryturę częściową możesz złożyć w każdej placówce ZUS, jednakże:
 - wniosek ten rozpatruje placówka ZUS właściwa ze względu na Twoje miejsce zamieszkania; jeśli mieszkasz w Polsce, jest to adres zameldowania na pobyt stały,
 - jeśli nie masz adresu zamieszkania w Polsce, wniosek rozpatruje placówka ZUS właściwa ze względu na Twój adres miejsca pobytu lub adres ostatniego zameldowania na pobyt stały w Polsce,
 - jeśli masz okresy ubezpieczenia lub zamieszkania za granicą w państwie członkowskim UE albo EFTA, w Wielkiej Brytanii lub w państwie, z którym Polska zawarła umowę dwustronną o zabezpieczeniu społecznym, Twój wniosek rozpatruje oraz przekazuje do zagranicznej instytucji ubezpieczeniowej jedna z placówek ZUS², które realizują umowy międzynarodowe,

¹ Ustawą z dnia 16 listopada 2016 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2017 r. poz. 38, z późn. zm.), która weszła w życie 1 października 2017 r.

² Wykaz placówek ZUS znajdziesz na stronie www.zus.pl.

- jeśli mieszkasz za granicą w państwie, z którym Polska nie zawarła umowy dwustronnej o zabezpieczeniu społecznym, Twój wniosek rozpatruje placówka ZUS właściwa ze względu na Twoje ostatnie miejsce zameldowania na pobyt stały w Polsce.

Jak wycofać wniosek

4. Możesz wycofać ten wniosek pisemnie lub ustnie do protokołu. Nie musisz tego uzasadniać.

Wniosek o emeryturę częściową możesz wycofać:

- jeśli nie otrzymałeś decyzji w tej sprawie,
- w ciągu miesiąca od dnia, w którym otrzymałeś decyzję.

Gdy wycofasz wniosek, umorzymy postępowanie w sprawie emerytury częściowej.

Jeśli wycofasz wniosek dotyczący emerytury zagranicznej, prześlemy informację do zagranicznej instytucji ubezpieczeniowej.

Odroczenie przyznania zagranicznej emerytury

5. Jeśli nie chcesz, aby wniosek o emeryturę częściową złożony w ZUS spowodował również ustalenie prawa do emerytury przez zagraniczną instytucję państwa członkowskiego UE/ EFTA albo Wielkiej Brytanii lub państwa, z którym Polska zawarła umowę dwustronną o zabezpieczeniu społecznym, możesz na tym formularzu prosić o odroczenie przyznania zagranicznej emerytury.

Jeżeli zaznaczysz na tym formularzu, że chcesz odroczenia przyznania zagranicznej emerytury z danego państwa, to aby uzyskać emeryturę z tego państwa w przyszłości, będziesz musiał ponownie złożyć wniosek o emeryturę zagraniczną.

Potrzebne dokumenty

6. Dokumenty, na podstawie których ustalamy emeryturę częściową, to w szczególności:
- „Informacja o okresach składkowych i nieskładkowych” (formularz ERP-6),
 - formularz unijny E 207 PL „Informacja dotycząca przebiegu ubezpieczenia osoby ubezpieczonej” – dotyczy osób, które mają okresy ubezpieczenia w Polsce oraz okresy ubezpieczenia w innych państwach członkowskich UE/ EFTA albo Wielkiej Brytanii,
 - zaświadczenia pracodawców (świadczenia pracy) lub innego właściwego organu potwierdzające okresy składkowe i nieskładkowe w Polsce,
 - dokumenty potwierdzające okresy ubezpieczenia za granicą – w państwach, z którymi Polska zawarła umowy dwustronne o zabezpieczeniu społecznym, lub w państwach członkowskich UE/ EFTA lub Wielkiej Brytanii,
 - zaświadczenie pracodawcy (płatnika składek) o zatrudnieniu i wysokości wynagrodzenia, które stanowiło podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne (może być wystawione na dotychczasowym druku ZUS Rp-7),
 - legitymacja ubezpieczeniowa zawierająca wpisy dotyczące okresów zatrudnienia i wysokości zarobków.

Ważne!

- Gdy wnioskowałeś wcześniej o inne świadczenie lub o ustalenie kapitału początkowego i przedłożyłeś dowody potwierdzające przebyte przez Ciebie okresy, wówczas w formularzu ERP-6 w polu *Wymień dołączone dowody* przy takim okresie wpisz, że dowody już przedłożyłeś, ubiegając się o inne świadczenie/ ustalenie kapitału początkowego.
- Nie musisz dołączać do wniosku dokumentów potwierdzających przebyte przez Ciebie po 1998 r. okresy:
 - składkowe, za które została opłacona składka na ubezpieczenia emerytalne i rentowe,
 - nieskładkowe takie jak: okresy pobierania wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy, zasiłków chorobowych i opiekuńczych, świadczenia rehabilitacyjnego,
 ponieważ uwzględnimy je na podstawie zapisów na Twoim indywidualnym koncie ubezpieczonego w ZUS.

Kapitał początkowy

7. Kapitał początkowy obliczamy, jeśli masz opłacone składki na ubezpieczenia społeczne przed 1999 r.
8. Jeśli nie masz jeszcze ustalonego kapitału początkowego, do tego wniosku dołącz dokumenty, które potwierdzą okresy pracy i wysokość Twoich zarobków w okresie:
 - 10 kolejnych lat kalendarzowych wybranych z okresu przed 1 stycznia 1999 r.,
 - 20 lat kalendarzowych wybranych z całego Twojego stażu pracy przed 1 stycznia 1999 r.
9. Jeżeli w ciągu 10 kolejnych lat kalendarzowych byłeś też ubezpieczony za granicą w państwie, z którym Polska zawarła umowę dwustronną o zabezpieczeniu społecznym, albo w państwie członkowskim UE/ EFTA lub w Wielkiej Brytanii – podstawę wymiaru kapitału początkowego ustalimy z pominięciem pełnych lat kalendarzowych ubezpieczenia za granicą.
10. Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustalimy z faktycznego okresu podlegania ubezpieczeniu przed 1999 r., jeżeli:
 - urodziłeś się przed 31 grudnia 1968 r. i nie możesz udowodnić zarobków z 10 kolejnych lat kalendarzowych z powodu odbywania czynnej służby wojskowej lub pełnienia zastępczej służby wojskowej, korzystania z urlopu wychowawczego albo nauki w szkole wyższej na jednym kierunku, pod warunkiem że nauka ta została ukończona,
 - nie możesz udowodnić zarobków z co najmniej 10 kolejnych lat kalendarzowych z powodu posiadania pełnych lat kalendarzowych okresu ubezpieczenia za granicą w państwach członkowskich UE/ EFTA, w Wielkiej Brytanii lub w państwach, z którymi Polska zawarła umowę dwustronną o zabezpieczeniu społecznym.
11. Jeśli miałeś prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy 31 grudnia 1998 r. i zachowałeś prawo do tej renty 1 stycznia 1999 r., do ustalenia podstawy kapitału początkowego możemy przyjąć wskaźnik wysokości podstawy wymiaru renty z decyzji, w której przyznaliśmy Ci rentę lub przeliczyliśmy jej wysokość.
12. Jeżeli wysokość Twojej renty ustalona została w kwocie najniższej renty, ponieważ nie można było ustalić podstawy wymiaru, to do ustalenia podstawy wymiaru kapitału początkowego możemy przyjąć najniższe wynagrodzenie pracowników obowiązujące w okresie przyjętym do obliczenia podstawy wymiaru Twojej renty.
13. Jeżeli pozostawałeś w stosunku pracy, a nie złożysz dokumentu z informacją o uzyskiwanym w tym okresie wynagrodzeniu, do ustalenia podstawy wymiaru kapitału początkowego za ten okres przyjmujemy kwoty minimalnego wynagrodzenia pracowników – proporcjonalnie do okresu pracy i wymiaru czasu pracy.
14. Jeśli masz status repatrianta i przed 1999 r. pracowałeś wyłącznie za granicą, to do ustalania podstawy wymiaru kapitału początkowego przyjmujemy wynagrodzenie minimalne, które obowiązywało w Polsce w okresie przyjętym do ustalenia tej podstawy.

Prawo do emerytury częściowej/ zawieszenie tego prawa

15. Nie zawiesimy Ci prawa do emerytury częściowej ani też nie zmniejszymy jej wysokości, jeżeli będziesz osiągać zarobki (bez względu na ich wysokość).
16. Jeśli chcesz zawiesić wypłatę emerytury częściowej, złóż wniosek. Nie musisz go uzasadniać.

Zgłoszenie do ubezpieczenia zdrowotnego emeryta mieszkającego w Polsce oraz członków jego rodziny

17. Jako emeryta zgłosimy Cię do ubezpieczenia zdrowotnego. Na Twój wniosek zgłosimy także członków Twojej rodziny. Podaj ich dane na formularzu ZUS EUZ „Wniosek o: zgłoszenie do ubezpieczenia zdrowotnego/ wyrejestrowanie z ubezpieczenia zdrowotnego członków rodziny świadczeniobiorcy”.

18. Obowiązek ubezpieczenia zdrowotnego powstaje od dnia, od którego przysługuje Ci wypłata świadczenia. Ubezpieczenie to wygasa z dniem, kiedy przestaniemy wypłacać emeryturę częściową. W takiej sytuacji wyrejestrujemy z tego ubezpieczenia Ciebie i członków Twojej rodziny.
19. Jeżeli w stosunku do Ciebie wygaś obowiązek ubezpieczenia zdrowotnego, a ubiegasz się o przyznanie emerytury, masz prawo do świadczeń z ubezpieczenia zdrowotnego.

Zgłoszenie do ubezpieczenia zdrowotnego świadczeniobiorcy zamieszkałego za granicą, w państwie członkowskim UE/ EFTA albo w Wielkiej Brytanii

20. Ustalenia, czy określony świadczeniobiorca otrzymujący świadczenie z ZUS i mieszkający w innym niż Polska państwie członkowskim UE/ EFTA albo w Wielkiej Brytanii podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu w Polsce, dokonuje Narodowy Fundusz Zdrowia (NFZ).
21. NFZ na Twój wniosek ustali, czy polskie ustawodawstwo w zakresie ubezpieczenia zdrowotnego jest właściwe w odniesieniu do Ciebie. Dopiero po otrzymaniu z NFZ zawiadomienia o powstaniu obowiązku ubezpieczenia zdrowotnego oddział ZUS wypłacający emeryturę częściową zgłosi Cię do ubezpieczenia zdrowotnego oraz pobierze od wypłacanej Ci emerytury częściowej kwotę składki na ubezpieczenie zdrowotne i odprowadzi do NFZ. Na Twój wniosek zgłosimy do ubezpieczenia zdrowotnego członków Twojej rodziny.

Zgłoszenie do ubezpieczenia zdrowotnego emeryta mieszkającego za granicą, w państwie, z którym Polska zawarła umowę dwustronną o zabezpieczeniu społecznym

22. Jeśli mieszkasz za granicą w państwie innym niż państwo członkowskie UE/ EFTA albo w państwie innym niż Wielka Brytania i pobierasz emeryturę częściową z ZUS, to z Twojej emerytury częściowej nie potrącamy składki na ubezpieczenie zdrowotne, a to oznacza, że nie jesteś objęty ubezpieczeniem zdrowotnym w Polsce.

Więcej informacji w sprawie prawa do leczenia w Polsce uzyskasz w NFZ.

Identyfikator podatkowy

23. Twoim identyfikatorem podatkowym³ jest:
- NIP – jeśli prowadzisz działalność gospodarczą lub płacisz podatek od towarów i usług,
 - numer PESEL – w każdym innym przypadku.

Gdzie znajdziesz więcej informacji o emeryturze częściowej

24. Informacje na temat:
- warunków przyznawania emerytury częściowej oraz obliczania jej wysokości,
 - zasad uwzględniania okresów ubezpieczenia za granicą przy ustalaniu prawa do tej emerytury uzyskasz w każdej placówce ZUS (także podczas e-wizyty; zob. www.zus.pl/e-wizyta) lub na naszej stronie internetowej www.zus.pl. Na stronie www.zus.pl znajdziesz też listę naszych placówek wraz z adresami i godzinami przyjęć.

³ Zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników (Dz.U. z 2022 r. poz. 166).